

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

Decas IX. (Ab anno Christi 1680. ad 1690.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

DECAS IX.

✽ (Ab anno Christi 1680. ad 1690.) ✽

1681. **R**EX Ludovicus Casale sibi à Mat-
 ✽ tuano Duce permissum & Argen-
 toratum minis ad suas partes pertractum
 occupat uno eodemque die 30. Septem-
 bris.

Occupatur quoque à Rege Ludovico
 Comitatus Chiniensis & prætenditur titu-
 lo dependentiæ Luxemburgum.

In Hungaria Sopronii generalia Comi-
 tia celebrantur, & in iis Augustissima Im-
 peratrix Eleonora Magdalena in Regiam
 Hungariæ antiquo & Catholico ritu coro-
 natur, & simul excellentissimus Dominus
 Comes Paulus Esterhasi in regni Palatinum
 eligitur; liberum quoque exercituum
 A catholicis ad certa duntaxat & determi-
 nata loca restringitur.

Innocentius XI. Pontifex insolitæ mo-
 derationis exemplo sedecim Cardinales
 simul Kalendis Septembris creat.

Funestus ac prodigiosus cometa com-
 ta in festo S. Stephani Proto-Martyris.

✽ (1682.) ✽ Die 6. Februarii Legatio
 solen-

solennis oratore Caprarâ ad pacem stabi-
liendam cum Porta à Cæsare Constanti-
nopolim mittitur.

In Hungaria A catholici Tökeliî asseclæ
in Sacerdotes Catholicos sæviunt, & Pa-
tres Societatis Jesu Eperiesino & Cassoviâ,
aliisq; in locis in exilium ejiciunt, & supe-
rior Hungaria, prævalentibus heterodo-
xis tota ferè à Regis sui fidelitate deficit.
Cæsar autem ad avertendum bellum ad-
versus Christianitatem, tam Turcis, quam
malè contentis in Hungaria favorabiles
conditiones offert, quas ii acceptare re-
cusant: quod sanè providentiâ Dei singu-
lari factum fuisse, eventus docuit, ex tot
malis tantorum bonorum proventum Cæ-
sari & Ecclesiæ suæ elicentis.

Cassovia à rebellibus, auxilio Budensis
Vezirii ad deditionem coacta, occasio fuit
optatissima Turcis, multa millia Christia-
norum in captivitatem abducendi; nam
rebellibus vicissim auxiliantibus Turca Fi-
leckinum præstantissimum munimentum
expugnavit, defendente & propugnante
usque ad extrema fortissimo heroë Ste-
phano Kohary, ob quod etiam ab hostibus
captus tyrannicè prorsus ab eisdem habi-
tus, & longissimo tempore in carceribus
detentus & emaciatus fuit.

Nascitur Laxenburgi Leopoldus, Josephus, Philippus, Wilhelmus, Franciscus, Antonius, Erasmus, Archi-Dux Austriae die 12. Junii.

Nascitur quoque 8. Idus Augusti Delphino Galliarum filius, cui cum titulo Burgundiae Ducis nomen quoque Ludovici datum, ut cum nomine quoque Ludovici patris & avi & atavi felicitatem aliquando hereditaret.

Rex Ludovicus XIV. insolentes direptiones Algerensium immisit in classe, & urbis eorum, rapinarum congestarum nidi, per injectas ignivomas glandes fœdâ devastatione castigat, atque sic castigatos in pace iterum dimittit.

Ingentes procellæ & exundationes maris & fluminum ubique per Europam ruinas & damna inferunt, ab hominum memoria inauditâ eluvie aquarum.

Luxenburgum à Gallis obsidetur, sed mox ab iis iterum liberatur, protestantibus Gallis, Regem suum Ludovicum ab urbe obsidendâ supersedere, ut Cæsari pro ingruente bello Turcico tantò promptius auxilia submittere possit. O felicem Leopoldum, si hic Gallorum cantus vera vaticiniaatus esset!

Clerus Gallicanus celebrat solemnia
Comi-

Comitia propter *Regalia Jus* à Rege Ludovico prætenſum in omnes regni ſui Eccleſias. In his Comitiiſ varia dogmata eruperunt, quæ Pontifici Innocentio XI. ſummoperè diſplicuerunt, tanquam ad Pontificiſ auctoritatem infirmandam excogitata.

Töckelius Dux & Antefignanus rebellium in Hungaria nubit viduæ Ragotzkianæ, cuius divitiis auctior novam unionem cum Baſſa Budenſi ſtabilivit, & ſimul à Sultano Principiſ, imò Hungariæ Regiſ inſignia, chlamidem, frameam, & ſariffam, ſive clavam accepit, unde etiam in numiſmatis hunc titulum ſibi arrogavit: *Princeps Spartium regni Hungariæ Dominuſ.*

✠(1683.)✠ Auguſtiſſimuſ Leopolduſ cum Regibuſ Hiſpaniæ, Sveciæ, & Ordinibuſ Belgi, nec non cum Veneta Republica, item cum Lüneburgicis confœderatur. Die 21. Apriliſ jubet Auguſtiſſimuſ Sereniſſimuſ Lotharingiæ Ducem Caroluſ huiuſ nominis V. ſuiſ exercitibuſ cum ſummâ poteſtate præeſſe. Decimo tertio Junii Caroluſ Dux Lotharingiæ cum exercitu Cæſareo obſidet Vivarinuſ, ut ſic hoſteſ imminenteſ præveniret, fortiſſimuſ munimentuſ, cum quadraginta millibuſ vegeti adhuc roboriſ armatoruſ, ſibi ſubigendo. Spor

Rex Poloniæ Joannes Casimirus sua auxilia; neque destitit Summus Pastor Ecclesiæ Innocentius quâ Jubilæo indicto, quâ pecuniâ & milite suppeditato expeditionem adversus Christianitatis hostem ardentissimè promovere. Fœderatur quoque Cæsar die 14. Junii cum Electore Saxonix, ut jam nihil deesse videretur in necessario apparatu ad fortiter repellendum Turcarum impetum, si ille ingrueret, quàm promissorum & fœderum executio, dum opinione celerius erupit ex Portâ Ottomannica exercitus Barbarorum infensissimus, & priusquam Carolus obsidionem Vivariensem optato exitu finiret, prodito ab aliquibus Hungaris Arabonis fluvii transitu, latè cædibus & incendiis vastatis omnibus ad Viennam Austriæ obsidendam, torrentis instar cursu rapidissimo perrupit: Unde Carolus Lotharingiæ Dux ad solvendam obsidionem compulsus, ut Viennam Cæsari & Christianis servaret, immisâ illic ad urbis defensionem copiarum parte, ipse aliquantò longiùs cis Danubium Cremsium versus obsidioni & hosti invigilaturus, castra cum mo exercitu metatus est.

...eri tunc coepit Vienna die decem-
...ulii à ducentis millibus & amplius

plius (Tartaris alibi grassantibus) supremo Campi-Ductore Karâ Mustaphâ, & oppugnata est acerrimè usque ad diem 12. Septembris ejusdem anni per omnia genera offensionum, quæis solet in obsessas urbes sævire armatus furor.

Interea Imperator cum Imperatrice & Archi-Duce Josepho, & Augustissimâ familiâ celeri se fugâ Passavium proripuit, nihil curarum, consilii & industriæ omisurus ad afflictam urbem maturè eliberandam; neque Lotharingiæ Dux otiosa stativa tenuit in omnem occasionem hostium vires infringendi attentissimus. Sexto Augusti Töckelium ad Posonium magnâ clade attrivit, & die 24. Augusti apud Stammerdorff in Marckfeld prope Vienne Turcicas copias delevit, obtentis viginti quinque vexillis, & duobus paribus tympanorum.

Augustissimus verò ut jam suo exercitui fieret propinquior, & auxiliaribus exercitibus ad solvendam obsidionem appropinquantibus Passavio Lintzium sese contulit, ubi ab Imperatrice felici partu Archiducis Mariæ, Annæ, Josephæ, Antoniaë, Reginaë exhilaratur.

Circa idem tempus obiit Parisiis 5. Nonas Julii Maria, Theresia Austriaca, Fran-

ciæ Regina & Regis Ludovici XIV. con-
jux, innocentissimæ vitæ & integerrimæ
pietatis.

Ludovicus autem, dum bello atrocissi-
mo arderet Hungaria & Austria, atq; ex par-
tibus variis Christiani Orbis ad extinguen-
dum incendium concurrerent suppetias
& opem laturi, juribus suis intentus, alibi
belli flammæ sparsurus in Belgium mittit
sub Mareschallo Hummerio exercitum
unum, ubi Cortracum & Dixmudam capit,
& alterum ad Luxemburgum expugnanda-
rum Duce Crequio, qui ingenti ignivo-
morum globorum procellâ urbem ob-
ruit, non alio tamen damno tunc, quam
ædium privatarum, & munimento his ig-
nibus non expugnato.

Protracta jam fuit ad duos menses Vien-
nensis obsidio tandem Rex Poloniæ Jo-
nes Casimirus, Serenissimi Electores Fer-
dinandus Emmanuel & Joannes Georgius
Saxonæ Viennæ, & rei Christianæ in sub-
sidium advenientes, in persona, cum Cæsa-
rianis sub Serenissimo Duce Lotharingiæ
se conjungunt, & die 11. Septembris cum
omni bellico apparatu montem Cetium
superant, ac die duodecimo Turcicum
exercitum ab obsidione Viennensi depel-
lunt, tanto Barbaris incusso terrore & con-
fusio-

fusionæ, ut non jam milites certamen sed
stupida animalia lanienam sustinere viderentur. Cessere victoribus opipara hostilium castrorum impedimenta, omnis generis opibus, & munitionibus referta; tunc immortalis gloriæ fastis suum nomen inscripserunt Ernestus Rogerius Comes Starenbergius, in urbe obtesa præfectus, & præstantissimi Duces, qui adhortationibus & exemplis milites & cives tempore obsidionis ad perdurandum, & intrepidè resistendum animarunt. Hac strage Turcarum Constantinopolim delatâ, factus est ingens fremitus & confusio portæ Ottomannicæ, à Christianis ferè per Italiam, Poloniam, Hispaniam, Germaniam actæ Deo Conservatori & Domino exercituum solennissimæ gratiæ, & publica lætitiæ signa ubique edita festivis plausibus & triumphis resonantibus. Starenbergius à Leopoldo honoribus & divitiis & à Catholico Rege aurei velleris torque in fidei & fortitudinis commendationem donatus est. Turcarum autem Kara Mustapha brevi post cum aliquot Bassis infelicis belli mulctam luit, Sultani mandato laqueo suffocatus. Infensissimâ hac irruptione, computo post Viennam eliberatam inito, deprehensum est in servitutem Turcico Tartaricam

ricam ex Christianis abacta esse sex virorum millia occisis aliis innumeris, familiarum conjugatarum undecim millia ducentas & quindecim, puellarum innuptarum quatuordecim millia nonaginta duas. Puerorum quinquaginta sex millia & nonaginta tres: ex parte Viennensi oppida & pagi incinerati sunt quatuordecim millia sexaginta duo, ex parte Posoniensi ducenti septuaginta & unus. Quam ferox hoc flagellum Christianitatis, quo Ecclesia percussa est!

Solutâ obsidione Viennam Augustissimus Cæsar ingressus est die decimo quarto Septembris.

Die 10. Octobris Cæduntur Turcæ à Lotharingo ad Barkanum, amittunt quinque millia armatorum, viginti tormenta, & Barkanum incineratur, ibi quoque repertis 25. tormentis.

Die 28. Octob: egrediuntur Turcæ Strigonio, factâ deditioe Cæsarei exercitus Ductori Carolo Lotharingæ Duci, reperta sunt intus 50. tormenta.

Die 11. Decembris eripitur Turcis Setschinium Hungariæ munimentum repertis intus 20. tormentis, recipiuntur & aliæ urbes circa hæc tempora quæ debitam Cæsari obedientiam reddiderunt.

Abdn.

Abducitur jussu Cæsaris Passavio Rot-
tenburgum Zrinus Comes, Petri Zrinii fi-
lius ob notorium delictum carceri addi-
cendus.

In Anglia duplex conjuratio de Rege
è medio tollendo auctore & capite con-
spirationis Comite Schafburiensi altera
vice detegitur, & jussu Regis complices
partim intercepti & multati, partim fugâ
supplicium declinaverunt.

(1684.) Treviri à Gallis violentè
occupantur die 15. Januarii & mœnibus
denudantur.

Tota inferior Hungaria Cæsari recon-
ciliatur, Vicegradum à Cæsareis & Pestuna
expugnatur.

Buda quoq; sed irritò eventum à nostris op-
pugnatur: melior fortuna nostris favit in
campis cæso ac fugato iteratis vicibus
hoste.

Schulzius & Bakoczius Generales re-
belles sæpius cædunt; in Dalmatia acri-
ter Turcas premunt Morlaci.

In Croatia capitur Verovitieza cum du-
centis pagis & castris; Veneti in Insula S.
Mauri egregios faciunt progressus contra
Turcas.

Poloni quoque extra limites suos pro-
figant Tartaros.

Töckelius ad Leuschoyiam ac iterum
ad

ad

ad Eperiesinum utrinque magnâ strage afficitur ac fugit.

Innocentius XI. Principibus confederatis, quin & ipsis Cosaccis copiosum subsidium pecuniarium pro bello Turcico submittit.

Ludovicus XIV. Rex Galliarum 8. Idus Junii occupat Luxemburgum per mensem & amplius obsessum, premit quoque Hagonottas in regno suo inquilinos.

Misit quoque Ludovicus hoc anno classem suam in Italiam cum Marchione Segnelario: quæ cum videndam se urbi Genuensi 16. Kalend. Jun. exhibuisset, officii causa reipublicæ Legati adnavigarunt, quibus Segnelarius mentem Regis aperuit in exploratam, ut ob illatas nomini & genti Francicæ contumelias Parisios quatuor Senatores satisfactum ablegentur & Regi cederent quatuor triremes, quas de novo instructas, libertatisque nomine insignitas quasi ad ejus potentiam fastum ostentabant, quæ a nullo sibi periculo timeret. Datum est ad deliberandum quinque horarum spatium, cumque Genuenses arbitrentur his petitionibus libero suo dominio multum detractum iri, & eo usque submittere se Regi renuerent, Marchio ab incendiariis navibus in urbem æra igni-

yoma

voma jussit vibrari, quibus brevi ædes innumeræ arserunt, continuata diebus undecim hac infestatione, quâ pars major elegantissimæ civitatis attrita est, & numerati sunt decies & ter mille trecenti globi, qui ignem fatali ruinâ in ædes, palatia, templa & cænobia confuso & indiscriminato casu evomuere. Experti sunt Genuenses, quàm sit fatale Jovem irritare gestantem fulmina. Neque aliter Rex Ludovicus placari voluit quàm adventu Ducis cum quatuor Senatoribus Parisios, & modestâ excusatione coram Rege factâ. Et sic pristinæ pacis argumenta iterum apparuerunt.

Summus Pontifex dissidia inter Galliæ & Hispaniæ Reges componere summo opere laborat.

Vicennales induciæ inter Cæsarem & Regem Hispaniæ cum Ludovico Rege Galliarum Ratisbonæ compactantur.

Carolus Rex Angliæ munitus ad sui defensionem & securitatem copioso militem quem prætextu belli Belgici comparavit, ut eos compesceret qui Ducem Montmouthium, tametsi ortus non legitimi, cupiebant successionis privilegio gaudere, in publicis Comitibus tum Edimburgi tum Londini Jacobum fratrem Ducem Eboracensium unicum

unicum sibi successorem renunciari curavit, quia ipse legitimâ prole carebat, ne quicquam publicè tunc Anglis vel Scotis contra insultare præsumentibus.

✠(1685.)✠ Strigoniensis Archi-Episcopus & Hungariæ Primas Georgius Szephephanius moriens partem facultatum suarum (duos miliones Florenorum) Cæsar pro bello Turcico & partem ad pias causas in usum & commodum Strigoniensis Ecclesiæ testamento transcribit.

Carolus Hispaniarum Rex, Rudolphus Habsburgensium antesignani, exemplum ruri Sacerdotem offendens, qui pedes sacra Christi pignora ultimam ægrotanti rustico viaticum deferebat, eum reverentiæ ergò rhedam qua exscenderat subire iussit, & pedibus ipse ad rusticanum mappale procedentem comitatus est. Eiusdem hæreditariæ Austriacorum pietatis exemplum exhibuit anno 1. hujus Sæculi Josephus I. Rex Romanorum Viennæ qui ex venatione rediens, & obvium habens cum Sacro Viatico Myrtam equo cum Comitatu toto defiliit & Deo suo sub sacro panis velamine latenti devotum pedissequum se exhibuit usque ad domum plebei ægrotantis, & divino pabulo refectum liberali quoque auri porrecti munificentiam exhibi-

exhilaravit, eâ humilitatis & modestiæ specie, ut similem sæpe in plebeis capitibus desideremus.

Carolus Electori Palatino Rheni hæretico sine hærede defuncto in Electoratu & ditione succedit Serenissimus Dux Neoburgicus Catholicus.

Carolus II. Angliæ Rex Catholicam fidem privatim ante mortem suam professus ex hac vita decedit, cui statim in regno succedit Jacobus frater Dux Eboracensis, qui eodem die adhuc ab universis Regni Proceribus Regiæ dignitatis successor salutatus est, & publicè in initio sui regiminis Catholicum se esse declaravit: cui nihilominus omnes regni Ordines solito obedientiæ juramento se obstrinxerunt. Dux autem Jacobus Monmutius extincti Caroli filius Nothus, qui tunc inter Batavos versabatur, spe populû à Catholico Rege abalienandi, atq; ad se alliciendi captus, comparatis sibi fociis Argilio Comite, & Nobili Graio, rebellionem meditatus est, eosque in Scotiam cum armis & copiis aliquot præmisit, brevi secuturus, si ipsi prima moliminis hujus fundamenta jecissent. Exsensione factâ rebellionis antesignani, magnis promissis & sparsis libellis populû ad Monmutium vocabant. Postulavit Rex Jacobus
ut

ut

ut regni Comitia de his seditiosis decernerent, exoravitque ut læsæ majestatis reus ideoque capitis supplicio mulcandi denunciarentur, quod etiam brevi effectum est, tunc Argilius à Regiis copiis interceptus Edenburgi capite luit & Monmouthius pari sorte prælio ad Briduaterum in Anglia victus, captusque Londini VII. Kalend. Aug. Regis titulum (cujus personam jam agere cæperat) & caput simul amisit.

Rex Ludovicus XIV. honorificam legationem mittit ad Regem Siamensem in extremis Indiæ oris positum, à quo Legati perhumaniter excipiuntur & Christianis libera facultas conceditur sacra sua in regno publicè exercendi.

Augustissimus Imperator religiosos Societatis Jesu in Hungaria non tantum ad eas civitates ex quibus occasione rebellionis exturbati fuerant, benignissimè reponit, sed etiam in urbes de novo à Turcis recuperatas inducit.

Die 3. Martii Legatio Bavarica apud Augustissimum Cæsarem pro Serenissimo Electore Maximiliano Emmanuele deposita in sponsam serenissimam filiam Mariam Antoniam Archi-Ducem Austriæ, publicatur nuptialis contractus die 25. Aprilis & of-

& offertur sponsæ inter cætera donarium centum millium florenorum: Idibus Julii nuptiæ Viennæ celebrantur.

Lesleus Cæsareus Generalis cædit Turcas ad Essekinum pontem, & occisis eorum 800. civitatem expilat non tamen arcem. Die 13. Augusti & altero die pontem ex majori parte exurit.

Turcæ die 26. Augusti cæduntur ad Strigonium à Cæsareis, recessum simulantibus, & obsidio solvitur: Occubere quinque millia, capti sunt 200. tormenta accepta 24. cum vexillis 40. & omni comæatu & omnibus castris.

Vivarinum post obsidionem cœptam die 7. Julii armatâ manu die 19. Augusti à Cæsareis occupatur, assultum moderante excellentissimo Heroë Æneâ caprarâ, reperta sunt intus 98. tormenta.

Eperiesini à Generali Schultzio expugnati cives exarmantur, reperta sunt 34. tormenta, & 2. mortaria.

Die 1. Octobris nascitur Serenissimus Archi-Dux Carolus. Cæsarei 2. Octobris obsident Cassoviam & die 25. Octobris occupant.

Cæsareis Cassoviam obsidentibus Tökelius Varadinum pervenit exoraturus à Præfecto Turcico suppetias, sed ibi malè
ex-

exceptus jussu Vezirii, & in vincula con-
jectus, viliq̄ue & rusticano plaustro im-
positus Adrianopolim tractus est.

In Morea Corona urbs & insignes ali-
quot portus à Venetis capiuntur.

Summus Pontifex Cæsarem Venetos,
Polonos, Hungaros, Croatos pecunia
pro bello Turcico adjuvat.

Luneburgici Cæsari militem suum ac-
commodant.

Hugonottarum secta | extinguitur in
Gallia.

Romæ Michaël Molinos Sacerdos Hi-
spanus, qui fictæ pietatis larva abusus,
multos seducebat, decreto Congregatio-
nis Sancti officii è domo ad carceres tra-
hitur.

DE HÆRESI QUIETISTARUM,
ET AUCTORE EJUS MICHAELE
MOLINOS.

*M*olinos fuit natione Hispanus Aragonensis
Doctoris & Sacerdotis dignitate insignis,
virtutum quoque simulator maximus, ita ut
foris Angelo similis, & extases spirare videretur,
detectus tandem est Romæ, & in carceres
reclusus, postea publicè coram sacro Senatu au-
lâque Romanâ ac immensâ populi frequentia er-
rores suos recantavit: tantâ autem omnium ex-
ecratione ejus doctrinæ capita & obscenitates
audite

audita sunt, ut repetitis populi vocibus ad flammam posceretur; summa verò doctrina illius fuit:

1. Ut in elemento aëris, ita in animâ hominis duas regiones statuebat, quas Theologi duos appetitus vocant, rationalem scilicet & sensitivum, & rationalem quidem appetitum docebat semper esse occupandum in contemplatione Dei & amore Divino, ac in illo solo esse conquiescendum, unde & illius sectatores Quietistæ denominati sunt; sensitivo autem appetitui, docebat in omnibus obtemperandum esse, neque concupiscentias illius refrænandas esse, aut impediendas, sed permittendas potius explendasq; quippe naturæ innatas, nec magis culpæ obnoxias, quàm naturam ipsam, cujus illæ flores ac fructus sunt. Ex hac verò generali doctrinâ ad particulares alias propositiones non impias tantum, sed obscœnas etiam delapsus est, dicta audituq; indignissimas. Quas inter fuere etiam hæc

1. Solum affectivum & contemplativum amorem sufficere ad salutem, & in eo solo totam perfectionem hominis Christiani consistere.

2. Qui semel Deo voluntatem suam commisit, nihil amplius nec cœlum, nec infernum curare debet, nec perfectionem aut sanctitatem, virtutesq; imò nec salutem propriam optare.

3. Deum offendi, cum aliquis operari aliquid activè conatur, cum Deus velit solus in homine operari, oportere igitur, ut quis se totum Deo

X

defe-

deferat, & postea instar mortui & cadaveri se habeat.

4. Deum operari in nobis sine nobis.

5. Anima nihil agendo, & nihil operando ad Deum redit.

6. Via interna est illa, in qua nec lumen, nec amor, nec resignatio in Deum cognoscitur.

7. Imò oportet nequidem ipsum Deum cognoscere, & tuac res bene habet.

8. Anima nec de inferno cogitare aliquando debet.

9. Petere à Deo aliquid, est imperfectio, & non potest gratias agere.

10. Postquam Deo voluntatem tuam commiseris, non amplius curanda sunt tentationes, neque illis resistendum, nisi tantum negativè, nulli quæ adhibita diligentia, & si natura aliquid sentit, permittit ut sentiat, quia natura est.

11. Oportet, ut in oratione solam fidem obsecruram & universalem habeas, & stes coram Deo ad ipsum amandum, nullum tamen actum eliciendo, nihil quæ agendo, quia Deus huiusmodi meritis haud delectatur.

12. Cogitationes quantumvis impurae & contra Deum Sanctosque, si voluntariè non fervent, nec etiam positivè repellantur, sed patienter tolerantur, non tantum non impediunt orationem, sed eam potius perfectiorem reddunt.

13. Tedium rerum spiritualium bonum est, quia eo purgatur amor proprius.

Prætermitto alias & spurcas, & sedas ejusdem propositiones, & mollitiei faventes, quibus nihil turpius scribi, aut legi potest sine horrore.

✱(1686.)✱ In Hungaria 22. Jan: armatâ manu à Cæsareis Turcis eripitur Szegedinum.

A Croatis, die 14. Martii eripitur eisdem Jarona profligatis prius in arce 1500. Turcis & mille captivis Christianis liberatis, novus Vezirius ob rem ad Strigonium malè gestam strangulatur.

A Transylvanis solennis legatio ad Cæsarem pro fœdere contra Turcas ineundo mittitur.

In Provinciis hæreditariis Cæsaris, auctoritate summi Pontificis tertia pars bonorum Ecclesiasticorum Regularium pro bello Turcico continuando applicatur, per Hispaniam autem, Italiam, Bavariam & Poloniam decimæ omnium proven- tum Ecclesiasticorum ad eundem finem deputantur.

Veneti magnam partem Pelopponesi sive Moreæ Insulæ occupant. Et Navarinum expugnant.

Caprara incipit obsidere Monkatzium, in quo Töckelii uxor inclusa, neglectis consiliis & minis, quæ ad eam Cæsari reconciliandam injiciebantur, omnis generis validâ se defensione tutatur.

Die 19. Junii felicibus auspiciis Metro-
 polis Hungariæ Buda obsidetur à Ducibus
 Lotharingiæ & Baviariæ, ille cum Cæsaris
 urbem sibi expugnandi, & Baviariæ Duce
 cum suis & Imperialibus copiis arcem seu
 castrum subigendi provinciam suscepere
 protractâ jam aliquot hebdomades obse-
 dione, & barbaris bis terque retusis, quos
 Vezirius urbi suppetias laturos miserat,
 urbs tandem violentâ impressione tentata
 & capta est, unâ cum castro die 2. Sep-
 temb. deletis internecinâ clade præsidia-
 riis & civibus, quorum pauci vitam ab ira-
 tis victoribus exorârunt, toto Turcico
 exercitu inspectante, & cum Vezirio suo
 meticulosâ fugâ se subducente, quanquam
 armatorum sexaginta millia numeraret.
 Venit igitur in potestatem Augustissimi
 Leopoldi, postquam novies hæc Metro-
 polis oppugnata fuit, & à Turcis defen-
 sa, & servata.

Sub auspiciis Imp. Leopoldi apponitur
 primâ vice crux cum aquila ad turrim S.
 Stephani Viennæ in locum Lunæ Turcicæ.

Princeps Badensis Ludovicus obsidet
 Quinque Ecclesias & paucorum dierum
 obsidione expugnat die 22. Octobris.

Cæduntur Turcæ à Veteranio Cæsareo
 Duce die 20. Octobris ad Szegedinum &
 amittunt tria millia armatorum, 18. tor-
 menta

menta quatuor millia equorum, quingen-
tos onustos camelos, quingentos mulos,
multa vexilla ac tympana, cum omnibus
aliis impedimentis:

Darda munimentum Turcicum ad Pon-
tes Esseckianos occupatur à Ludovico Ba-
densi Cæsareo Archistratego die 1. No-
vemb. repertis intus 14. tormentis, &
ponte Esseckiano fere medio incinerato.

Universitas Friburgensis non obstante
Gallorum protestatione hoc anno trans-
lata est Costantiã.

Eleonora Imperatrix Ferdinandi III.
Conjux Leopoldi I. noverca Viennæ diem
obijt sexto Decembris.

In Gallia Parisiis in areã victoriæ insigni
opere fabrefactum Regis Ludovici XIV.
simulacrum erigitur, & circa illud paris
operis columnæ 12. terno complexu in
quatuor angulos distributæ cum appensis
æreis numismatibus, in quibus præcipua
ejus gesta & victoriæ sculpta & scripta re-
feruntur, lychni huic magnifico operi qua-
tuor continuo igne circa Regis simulacrum
illucent. Expensas ministravit Franciscus
Albussionius Foliadeus, & Franciæ Par, uti
singulari Ludovici favore ad summas dig-
nitates evehctus, sic ejus gloriæ cupidissi-
mus.

X 3

Eodem

Eodem die, quo Buda à Christianis capta, Innocentius quasi divinâ inspiratione tantam victoriam edoctus, 27. Cardinalium creatione lætitiâ Orbis Christiani cumulavit.

Nascitur Delphino Galliarum tertius filius pridie Kalend. Septembris, ei que Carolus nomen & agnomen Ducis Biturigensium attribuitur.

Regiam aniam Ludovici exhilaravit Oratorum Siamensium adventus, qui diebus Septembris ad Regem introducti non solum Regis sui potentissimi amicitiam sed fœdera sponponderunt, sed etiam donis liberalibus Regem & Regiam familiam comonestaverunt.

✽(1687.)✽ Jacobus Angliarum Rex Legationem ad Summum Pontificem Romanum mittit, & Apostolicum Nuncium à Pontifice in Angliam missum perhonorifice suscipit.

Nascitur die 6. Martii Archi-Dux Austriae, Maria, Josepha, Coletta, Antonia ex Augustissima Imperatrice Eleonora. Septimo ejusdem ad munimentum Uzuvam cæduntur à Cæsareis quingenti palatubundi Turcæ.

Budæ 9. Aprilis plectitur capite nobilis Prussus Conradus Finck à Finckenstein,

ad quod prodicionem, Budæ duobus mil-
libus aureorum nummum cum Turcis pa-
ctus fuerit.

Viennæ die 30. Julii ponit Leopoldus
Cæsar fundamentalem lapidem pro statua
Sanctissimæ Trinitatis, & supponit num-
mum aureum, in cujus uno latere integer
titulus suæ Majestatis, in altero hæc inscri-
ptio: **LEOPOLDUS I. Imperator, Hungariæ & Bohemiæ
Rex, &c. Sacrosanctæ TRINI-
TATI** Votum exoluturus co-
lumnæ hujus primum lapidem
posuit 30. Julii Anno 1687. Be-
nedicta & laudata sit Sanctissima
Trinitas, Pater, & Filius, & Spi-
ritus Sanctus, Amen.

Observavit Augustissimus monitum S.
Leonis ad Imperatorem Theodosium:
*Tunc est optimus regni vestri status, quando
Sempiternæ & incommutabili Trinitati unius
DEI confessione servitur,*

Academia Naturæ Curiosorum Leopoldi-
dina sub manu & sigillo Cæsareæ Majesta-
tis à Sacro Romano Imperio protegenda
suscipitur.

Die 12. Augusti invaditur exercitus Cæsareus sub Ducibus Lotharingiæ & Bavariciæ propè montem Harfanum à Turcico Vezirio (qui Christianos dum Dravum flumen, quem transierunt, repetunt, qualiter regressuri, languore & timore debiles cedere, & Mohazium se recipere velle, suspicatus est) sed orto pleno prælio cæditur hostis viginti millibus suorum desideratis, vel ferro enectis, vel aquis & paludibus haustis, & totis insuper castris exitur. Capti sunt bis mille, sexaginta octo tormenta, decem mortaria, decies mille centenarii pulveris pyrii, octo millia globorum majorum tormentorum, tria millia majorum sphaerarum missilium (bombas vocant) undecim millia sphaerarum manualium, septem millia boum, sex millia equorum, mille quingenti cameli. Post hanc victoriam Cæsaream Eszekinū, Valponam, Profegam, Mursam, Palottam, Orowizam, universamque Sclavoniam recuperant. Adhæc Dux Lotharingiæ fortalitia Transylvaniæ præsidiis Suxæ Majestatis firmat, & Agria à Caraffa fame ad deditio- nem cogitur.

Æque secundo Marte Veneti Corinthum castrum Tornesium, Athenas, sive Malvasiam, Neocastrum, Patras, Neopatum,

sum, aliaque loca suæ potestati subjiunt.

Die 30. Octobris Augustissimus Cæsar cum filio suo serenissimo Archi-Duce Josepho solenni pompâ Posonium ingreditur, & die 9. Decembris Josephus Archi-Dux Austriæ ibidem in Regem Hungariæ hæreditarium coronatur.

Econtra Constantinopoli Turcarum Imperator Mahometes II. a suis deponitur, & in ordinem redigitur, fratre illius, qui hactenus privatam vitam duxit, in locum ejus substituto, unde Constantinopoli tumultus ingentes exoriuntur, & mutuæ cædes inter Turcas consequuntur.

Poloni & Moschi Tartaros ab excursio- nibus cohibent.

In Gallia Rex Ludovicus XIV. decreti sui contra Hugonottas facti executionem zelosè urget: sed & nova simul belli semina spargit, triplici petitione, quam fieri nomine suo Cæsari jussit, primò petiit armistitium vicennale converti in pacem perpetuam, secundò petiit variarum ditionum cessionem, quas cognatæ Aurelianensi debitas prætendebat: tertio dissipationem fœderis Augustani, quod Cæsar iniit anno superiore cum Ordinibus Imperii & Republica Batavorum tanquam sibi infensi & noxii fœderis. Cùm verò

X 5

Cæsar

Cæsar nulli ex his petitionibus eo sensu obaudiret, quo poscebatur, conceptæ inimicitiaæ novo belli fermento exasperantur.

XVI. Kalend. Decembris; Henricus Carolus Marchio Lavardinus Regis Ludovici ad Pontificem Orator stipatus ferè ducentis armatis absque promiscua Tibicinum, ephoborum, & familiarium, equorum, rhedarum, curruum & impedimentorum multitudine, more castrensi Romam ingreditur. Occasionem autem tanto apparatui præbebat constans, quam Innocentius tuebatur, voluntas, Oratorum asylo abolendi. Lavardinus igitur, posthabita excommunicationis sententiâ adversus omnes, qui dicta jura retinere quovis titulo præsumpsissent, cum alii Oratores jam cessissent Pontificis voluntati, ipse circa palatium suum stationes & vigilias instituit, qui militari more obambulantes, publicos apparitores, & vim, si qua pararetur, arcerent, & similia fecit, quibus Pontificium decretum contemnere videretur. Cum posthæc Orator se in Ecclesiam S. Ludovici 8. Kal. Januarii conferret, & sacris interesset, Pontifex, ne leges suas videretur negligere, publico edicto Ecclesiam, in quam Orator diverterat, devovit

vorit, & tanquam excommunicatum ha-
buit: hinc enata querelarum & apolo-
giarum seges, immoto in proposito suo,
Pontifice, donec Lavardinus, protractis
ferè biennio excubiis, à Rege tandem in
Galliam revocatus est.

III. Idus Augusti Uliſſipponem classe de-
ducta est Maria Sophia Neoburgica Petro
Lusitanæ Regi nupta, à quâ etiam anno
sequente 8. Kal. Octobris masculâ prole
exhilaratus, sed paucorum dierum perio-
do iterum summo luctu privatus est.

(1688.) Die 18. Januarii celebre
Hungariæ fortalitiun, Töckelii sedes,
Monkatschinum integro triennio eminüs
obsessum deditione Cæsaris potestati acce-
dit, & Emmerici Töckelii consors Hele-
na nata è Croatiæ Comitibus Zrini, arcis
propugnatrix captiva Viennam abducitur,
atque ita, qui alienis inhiabat, Töckelius,
propria amisit. Die 9. Februarii parum
abfuit, quin ipse quoque antesignanus re-
bellium Töckelius in manus Cæsareorum
veniret, quando in oppido Tellegel à Cæ-
sareo Belli-Duce Heuslero obrutus, cæsis
suorum sexcentis, & ducentis viginti duo-
bus captis, quos inter 18. officiales fue-
rant, amissis 15. vexillis, & 118. equis,
ipse fugâ sese proripuit.

X 6

Die

Die 23. Martii prope Eisserneckium cæsi Turcæ à Cæsareis occubuere sexcenti prætoriani, capti centum quinquaginta cum primario labaro & tympanis.

Die 19. Maji Alba Regalis deditionem paciscitur cum Cæsarianis, seque submittit, egressis inde ter mille incolis, re-
pertis intus 7. grandioribus mortariis bel-
licis, & 79. tormentis.

19. Junii Lippa Hungariæ civitas à Cæsareo Belli-Duce Caraffeo capitur assultu. Reperta intus ingens vis pecorum, corii, & centum millia salis lapidum: arx arbitrio ejusdem Caraffei ducis dedita est 20. Junii Turcis bis mille & quinquaginta exarmatis, & sub custodia retentis; ter mille verò imbellioris ætatis & sexus in tutiora dimissis.

Die 8. Augusti Cæsareus exercitus Savum transit expeditione à centum annis & amplius non auditâ, & die 12. Augusti à Belli-Duce supremo Cæsarei exercitus Electore Baviariæ Maximiliano Emmanuele Belgradum obsidetur: Castanovizas autem à Marchione Ludovico Badensi die 15. Augusti occupatur.

Die 5. Septembris ab eodem serenissimo Ludovico Badensi cæduntur Turcæ in Bosnia, & amittunt quinque millia cæsa
in

in acie duo millia captivorum cum 4. vexillis.

Belgradum die 6. Septemb. ab Electore Emmanuele Bavarix Duce armata manu expugnatur, praesidiariis ferè omnibus interfectis. His malis attritus ferè & intestinis insuper seditionibus conturbatus Turca pacem postulat ab Augustissimo Imperatore, sed ea, quæ pacis sunt, nondum meruit à victore audire, qui ruptâ pace bellum intulit.

Dum Leopoldus in Hungaria victorias glorioso ferro metit, Turcis iteratò cæsis & attritis, Ludovicus XIV. Rex Galliarum in Badensem & Wittenbergensem ditionem & Palatinatum, ac superioris Rheni tractum exercitum emittit, & quâ vi, quâ arte multas civitates deditioe accipit, Offenburgum, Neostadium, Spiram, Wormatiam, Treviros, Heidelbergam, Heilbronniam, aliaq; plura loca capta militibus Gallis adimplet: Moguntiam sine obsidione & sine sanguinis effusione ingressus, die 17 Octob. praesidiario milite firmat.

Philipsburgum acri omnis generis offensione, & protractâ obsidione à 6. Kal: Octobris usque ad Kalendas Novembris Delphinus deditioe accepit. Manheimium, postea die 11. Novembris. Fran-

X 7 ckentha-

ckenthalium, die 17. Novembris idem Delphinus vix ut vidit, & hostili explosione tormentorum ac bombarum uno alteroque die hostiliter salutavit, vicit & possedit; atque sic veluti torrente rapido armorum Gallicorum illapsu magnus Rhœnæ regionis tractus improvisè obrutus se in Regis Ludovici potestate esse circumspexit & admiratus est.

Denuò etiam hoc anno sæviit Ludovicus in Algerienses, priusquam ferrum & ignem immitteret in Germaniam, civitatem horum piratarum, cum, nihili habitis conditionibus toties pactæ pacis, in novas quotidie offensiones Regis erumperent, globis ignivomis grandioribus, quos classis Regia mille ducentos numero per aliquot dies vibrare non destitit, acerbo & ardente supplicio multavit; Barbari autem sic castigati vicissim horribili lanienâ in Gallos sævierunt, quos vel captivos, vel hospites habebant, quorum aliquos vivos excoriârunt, alios tormentorum accensorum ori exposuerunt, alios alio invento crudelitatis excarnificârunt.

Dum Poloni hoc anno in hybernis diutius & segnius torpent, Tartari sub Duce Nuradno irrumpentes, rapinis & incendiis omnia funestant, & decem millia Christianorum in servitutum rapiunt. In

In Anglia 13. Kalend. Julii nascitur Jacobo Regi ex uxore Maria, Eleonora Estensi (quam tredecim annis sterilem habuit) filius primogenitus, quem Caroli nomine, & Walliæ Principis titulo insignitum voluit: fuit hic partus felicissimus, invidiæ & malediciæ heterodoxorum amplissima calumniandi & mentiendi materies. *Et in ore omnium malevolorum inventum est mendacium, & mentita est iniquitas sibi.*

Tertio Nonas Junii obiit Maximilianus Henricus Elector, & Archi-Episcopus Coloniensis, & suâ morte litem inter Pontificem & Ludovicum novis dissidiis auxit, contravertentibus, pro electione in Archi-Episcopum Wilhelmo Fürstenbergio Comite & Cardinali, ac Clemente Bavarix Duce, quæ causa deputatis octonis Cardinalibus jussu Pontificis, semel iterumque cognita, & pro Bavarix Duce decisa est, ægrè admodum id ferente Fürstenbergio, Ludovico Regi, & Gallicæ coronæ devotissimo Germano.

Ex ultimis partibus Indiæ à Siamensi Rege potentissimo ad Innocentium Pontificem X. Kalend. Januarii Oratores veniunt, & summo honore excipiuntur. Eò quòd Rex ille Catholicis in suo regno valde faveret, sed præcisa spes est anno sequen-

sequen-

sequente mortuo Rege, & Catholicis à
successore oppressis.

In Sinarum quoque Regno Catholica
fides magna capit incrementa VIII. Id
Januarii Pechini in Sinensi Imperio obiit
Ferdinandus Verbiest, Societatis JESU,
Regionum Mathematicorum antesignanus
& Princeps, cui ut præcipuo Imperii
Dynastæ solennes exequias celebrari ius-
sit Imperator Comitantibus funus Aulicis
& descripto regia manu defuncti elogio,
quod præconis voce lectum, feretro po-
stea grandi pompâ appensum est. Sic
Virtus & Scientiæ præsertim Mathematicæ
quarum Sinenses cupidissimæ sunt, cla-
ves sunt ad aperienda Barbarorum regna
& Principum Ethnicorum corda refe-
randa, & fidem Christianam introduce-
dam.

Princeps Auriacus Wilhelmus IV. Idus
Novemb. classem Angliam versus solvit,
tutandæ, ut ipse asserbat, religionis &
Anglicæ libertatis causâ, quas à Rege Ja-
cobo opprimi querebatur, Rex autem Ja-
cobus ob rebellionem & proditionem suo-
rum subditorum cum Regina & filio Wal-
liæ Principe in Gallias per periculosa ter-
râ marique itinera fugam capescit. Et
Princeps Auriacus Guilhelmus, ejusque
com

conjug Maria Jacobi II. Regis Angliæ fi-
lia in Angliæ Reges proclamantur.

✽ (1689.) ✽ Rex Jacobus nonis Janua-
rii appulsus in Gallia à Ludovico Rege
omni humanitate excipitur, qui regium
S. Germani prope Parisios Palatium cum
regio Prætorianorum & officialium ap-
paratu inhabitat omnibus ærarii Regis ex-
pensis quamdiu in Gallia fuerit usus.

Legatus Turcicus nomine novi Turca-
rum Imperatoris pacem sollicitat: sed au-
dito bello, quod Rex Ludovicus grandi
victoriarum præludio adversus Cæsarem
inchoavit, a propositis conditionibus pau-
latim resiliens valdè frigidè de pace tra-
ctant, & causas præbent spem pacis pe-
nitus præscindendi.

Sigethum die 12. Februarii fame ad
deditionem coactum Cæsari se submittit.

Die 22. Februarii Heidelbergæ Impe-
rialis civitas à Gallis accenditur, suppo-
sitis ignibus per totam urbem, à civibus
tamen incendium sopitur & major pars
urbis servatur, post urbem accensam Gal-
licis copiis emigrantibus.

Die 26. nascitur Serenissima Archi-Dux
Austriæ, Maria, Magdalena, Josepha,
Antonia, Gabriela; Econtra die 14. Apri-
lis moritur Maria, Anna, Josepha Augu-
stissimi

stissimi Cæsaris Soror & Serenissimi Joannis Guillelmi Comitis Palatino Neoburgici consors.

Die 22. Maji nascitur ex Serenissima Archi-Duce Austriæ Maria Antonia Augustissimi Cæsaris Leopoldi filia Bavariz Electoris conjugis primogenitus, ingenti utriusque domus solatio.

Comes Joannes Draskovizius insignem victoriam de Turcis reportat cæsis in acie quingentis, bis mille in Unna fluvio suffocatis, & captis trecentis cum ipso ductore & 70. officialibus, equis 400. & undecim vexillis obtentis.

Die 28. Julii Cæsar cum Serenissimo Archi-Duce Josepho Viennâ Augustam abit ad coronationem Regis Romanorum.

Neoburgi ad Danubium die 28. Augusti in Ecclesia PP. Societatis Jesu peraguntur copulationis ceremoniæ novæ Hispaniarum Reginæ præsentibus Augustissimis Cæsareis Majestatibus.

Die 29. Augusti cæduntur Turcæ a Marchione Ludovico Badensi ad Moravam & castris exuuntur, & Nicea nullo impediente occupatur, multis millibus per internecinam hostium cladem deletis, ad complementum autem hujus victoriæ die

30. Augusti, denuo cæsi Turcæ à Marchione Badensi amiserunt octo millia suorum cum centum & novemdecim tormentis bellicis, 3. mortariis & omnibus impedimentis & castris.

Die 11. Septembris Moguntia à Duce Lotharingiæ obsessa post acerimam trium mensium oppugnationem, tandem à Gallis deditur: exierunt ex urbe secundum deditiois pacta, Gallorum sex millia, totidem inter obsidionis labores per strenuam urbis defensionem amissis.

Die 24. Septembris cæduntur Turcæ ad Nissam à Ludovico Badensi & Croyo, decem Turcarum millibus occisis & triginta tormentis majoribus obtentis, eodemque die occupata est Nissa.

Die 10. Octobris Bonna expugnatur à Lotharingiæ Duce, postquam illam Brandenburgici jam pridem ignivomis globis malè infestassent & defædassent. Retenti sunt post deditioem à Cæsareis Ducibus ii, qui Principis ærarium tractaverant, & ab iis omnium Electoratus reddituum ratio à belli Principio postulata. |

Die 14. Octob. Cæduntur Turcæ ad Vidinum amissis suorum bis mille, & die 19. Octob. Vidino Cæsareis dedito excedunt numero 6555. & relinquunt intus 26. tormenta majora. Die

Die

Die 6. Novemb. Briseranum Albaniz Metropolis Cæsareo belliductore Piccolomineo se submittit obviam missis quinque bellatorum millibus, & die 8. Novemb. Arnautæ (sunt populi Albaniz) per Episcopum Briseracensem Piccolominio fidelitatem jurant.

10. Octobris Cæsarei occupant civitatem Stippo cæsis bis mille Turcis & centum curribus onustis, & aliquot majoris & minoris pecoris millibus in prædam obtentis cum vexillis & tympanis.

Jacobus Rex Angliz ex Gallia in Hyberniam descendit animo recuperandi regnum suum & Londondericam civitatem obsidet, sed illatis suppetiis spe suâ frustratus obsidionem solvit & traductis aliis insuper urbibus in partes rebellium novisq; auxiliis ex Anglia sub Schombergio Duce advenientibus contra Catholicos, Rex Jacobus cum suo exercitu ad tutiora se loca recipere compulsus est.

Interea Auriacus Wilhelmus & uxor ejus Maria filia Jacobi solenni apparatu Britanicâ coronâ insigniuntur.

Innocentius XI. summus Pontifex summo Orbis Christiani luctu pridie Idus Augusti Romæ obit ætatis anno 78. optimorum Catholicæ Ecclesiæ Pontificum nulli
se-

secundus, ceu morum pietate & innocentia, ceu constanti & invicto Ecclesiasticae disciplinae zelo. Cujus liberalitati pietati & meritis magna pars victoriarum attribuitur quibus suo tempore Christiani Principes Barbaros domuerunt.

In ejus locum successus est Petrus Otto bonus Cardinalis assumpto nomine Alexandri VIII.

Cum hoc anno Caesarei ad Gallis resistendum & Moguntiam aliaque loca recuperanda se accingerent, Ludovicus XIV. Rex suos maximam occupatarum urbium partem ad Rheni tractum deferere jubet, qui accenso longo regionis Rhenanae tractu ab Argentorato ultra Moguntiam facta miserrimae vastationis & exustionis monumenta ubique reliquerunt, Spirâ, Franckenthalio, Wormatiâ, Oppenheimio, Offenburgo, Manhemio, Heidelberga & multis aliis urbibus aut oppidis, quae muris clauderentur (post muros dirutos, munimenta everfa, & munitiones abductas) horrendo busto, nullo vel sacrorum vel profanorum discrimine, incineratis.

Romæ hoc anno vitam clausit Christina Alexandra Regina Sveciæ annorum 63. quæ rarissimo exemplo, ut securè Catholicam fidem profiteri posset, regno abdicato

cato

cato Romæ inter religiosissimæ pietatis exercitia consenuit, in hujus pietatis, ac generosæ abdicationis commendationem voluit eam Innocentius in D. Petri Vaticano sepeliri, sepulturâ nulli adhuc præterquam Pontificibus, & duabus tantum Virginibus, iisque Reginis Mathildi & Christianæ Sveciæ concessâ.

(1690.) Tertiâ Januarii infeliciter pro Christianis pugnatum est in Servia prope Katzanecum, ubi Ducibus Strassero, & Carolo Hanoverano post sex horarum atrox prælium adversus triginta millia Turcarum à permodicâ militiâ Christiana fortiter exantlatum, hosti quidem victoria, sed cum victima suorum quinque millium accessit.

Augustæ Vindelicorum coronatur Augustissima Imperatrix Eleonora, Magdalena, Theresia, die decimâ nonâ Januarii. Die autem vigesimâ quartâ ejusdem ibidem eligitur in Regem Romanorum Josephus I. Archi-Dux Austriæ, & 26. coronatur Rex Romanorum ab Electore Moguntino, & toto Electorali Collegio præfente. Die 4. Martii inter magnificos arcus triumphales à coronatione redux Neoaugustus Rex Romanorum Viennam ingreditur.

Die

Die 20. Martii Bosniæ Metropolis Ban-
gyaluka noctu a Cæsareis obruitur, ori-
turque miserrima cædes integro duarum
horarum spatio: victores redeunt optimis
spoliis ditati, & eum quatuor millibus
Christianorum Turcarum jugo ereptis.

Die 10. Aprilis Canisa Turcarum for-
tissimum præsidium deditione à Cæsareis
accipitur, ferè annuâ obsidione ad extre-
mam usque famem adaectis incolis. Homi-
num quinque millia abire sunt permissa;
quorum innatam adversus Christianos
malevolentiam cieurandi, spes nulla ma-
nebat, non sine damno regionis, quia
excedentibus iis, qui ad arva colenda erant
apti, soli milites, qui ad arma, non ad ara-
tra tractanda erant idonei superfuerunt.
Reperta sunt intus 249. majora tormenta,
35. mortaria, & plurima supellex bellica.

Die 19. Aprilis moritur Welzii Austriæ
incomparabilis Heros Carolus V. Dux Lo-
tharingæ, Turcarum terror, Cæsaris
affinis, anno ætatis suæ quinquagesimo;
concussus certè ad tanti viri casum Fortu-
næ Austriacæ globus intremuit, ipsâ tan-
tùm non emotâ fortunâ.

Mortuo Michaële Abaffi, Transylvaniae
Principe, & hoste infensissimo Cæsaris ad
mortem usque, Emmericus Töckelius fre-
tus

tus

tus Turcarum & rebellium copiis, omnibus viribus pro indipiscendo Principatu laborat, sed volente Augustissimo Imperatore, filius Abassi annorum tredecim successor inauguratur.

Die 13, Maji fulmen illabitur Laxenburgi in Cæsareum cœnaculum, terrore prostratis aliis, solo Cæsare imperterrito.

Victori Amedæo Duci Sabaudix ab Imperatore titulus Regix Celsitudinis confertur, & cum eo fœdus initur contra Gallos.

Die 22. Julii nascitur Serenissima Archidux Maria, Margaretha, Magdalena, Gabriela, Josepha, Antonia.

Turcæ prævalentes resumptis viribus Nissam obsidione cingunt & deditione accipiunt, die 9. Septembris.

Cæditur & Capitur Cæsareus Generalis Heuslerus à Töckelio in Transylvania, Siculis à Cæsarea militia primùm fugâ dilapsis.

Cum Ludovicus Marchio Badensis cum exercitu in Transylvaniam abiit opem laturus contra Töckelium, Turcæ Belgradum die 1. Octobris obsident & octavo ejusdem occupant armatâ manu, dum nux ignivoma decidens in turrim pulvere nitratro plenam, impressoque impetu & ruina

mili-

milites terrens eos à defensionis cura avocabat, hinc vix navi furtivâ egressione aliquot salvati sunt, primarii scilicet Duces & milites trecenti, qui celeri fugâ Danubium aversum navigantes à communi laniena se se subtraxerunt. Turcæ posthæc suppetias tulerunt Varadino majori, jam à nostris aliquamdiu septo, & Esseckum quoque obsederunt, jamque militibus præfidiariis 1500. perterrefactis actum fuisset, nisi Croyus stratagemate feliciter usus esset, rumore nimirum sparso de adventante exercitu Cæsareo, noctu turbas & tympana secus Dravum audiri fecit, quâ fraude exterriti Barbari, qui numero 16000. urbem obsidebant, re infectâ, se se meticulosè subduxerunt.

Hoc anno Neo-Pontifex Venetam Rempublicam magnâ liberalitate & benevolentia contra Turcas adjuvat, qui etiam Epidauro subactâ, usque ad Adriaticum classem suam reduxerunt, & exscensione magno robore contra obnitentes Barbaros factâ, Alonem (sive Vallonam) obsederunt. Unde etiam Franciscus Mauroceus factus ex summo armorum Præfecto Reipublicæ Princeps, Pileum Ducalem & ensen à summo Pontifice benedictum, gloriosam laborum suorum mercedem retulit

Y

Hor.

Horribilis hoc anno sæviit in Februario tempestas maris ad littora Angliæ, incredibili omnium navium damno, non tantum quæ in mare tunc excurrebant, sed etiam quæ in portibus morabantur, præter illos, quæ pessum iere in patente mari: in portu Pleimutensi tantum novem, & triginta onerariæ collisæ & confractæ interierunt.

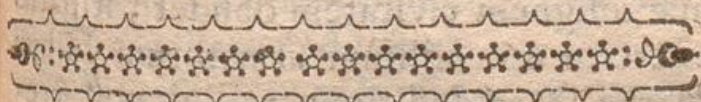
VII. Kalend: Aprilis emenso longo terrâ, marique, itinere, portum Brigantium in Gallecia appulit Maria Electoris Palatini filia destinata Carolo Hispaniarum Regi uxor, eò classe à Zelandiæ littoribus delata centum ferè navium, quas Batavi & partim Angli contulerant. Ei Valisoletum usque sponsus Carolus occurrit, atque eâ, quâ decuit, pompâ Madritum deduxit.

X. Kalend: Maji Versaliæ decessit è vivis Maria, Anna Christina, Victoria, Bavara, Ludovici Galliarum Delphini uxor, relietis tribus egregiæ indolis filiis, femina Princeps non tantum ob proles, sed etiam ob præclaras multiplices dotes marito & focero Regi acceptissima.

Galli pridie Nonas Julii sub Ductore Luxemburgico cum Hispanis & Batavis confederatis configunt prope Floriacum & utrosque insigni clade prosternunt, præfer-

præsertim Batavos, quorum octo mil-
lia occubere: & Waldeckius Princeps
Dux confederatorum castris amissis Bru-
xellas se recipere coactus est, suorum quo-
que non mediocri strage profligatus. Si-
militer navali pugna Galli de Anglis simul
& Batavis victores extitere.

IV. Non: Septembris Viennæ obiit Wil-
helmus Neoburgensis Elector Palatinus,
ætatis anno 75. Princeps prudentiâ & for-
tunæ famâ celeberrimus, & numerosâ
prole felicissimus, quas omnes utriusque
sexus altissimis conjugis & dignitatibus
adhuc superstes in vita stabilivit.

DECAS X.

✽ (Ab anno Christi 1690. ad 1700.) ✽

1691. Die 3. Januarii Alexander VIII.
✽ Deâ quâ solet solennitate, scilicet
in habitu Pontificio, & ore proprio, &
coram Cardinalibus Bullam publicavit, quâ
assertas à Clero Gallicano in Comitibus an-
no 1682. quatuor propositiones de aucto-
ritate ceu Pontificis, ceu Ecclesiæ Univer-
sæ & acta circa Regaliæ extensionem rescin-
dit.

Y. 2.

dit